

Dato
3. maj 2016

Samlenotat

Rådsmøde (energi) den 6. juni 2016

Dagsorden	Side
1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningsikkerheden og ophævelse af forordning (EU) nr. 994/2010	2
– <i>Fremskridtsrapport</i>	
– <i>Evt. politisk drøftelse</i>	
2. Fremtidigt elmarkedsdesign	9
– <i>Formandskabskonklusioner</i>	
– <i>- Evt. politisk drøftelse</i>	

**Energi-, Forsynings- og
Klimaministeriet**

Stormgade 2-6
1470 København K

T: +45 3392 2800
E: efkm@efkm.dk

www.efkm.dk

1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningssikkerheden og ophævelse af forordning (EU) nr. 994/2010

KOM(2016) 52

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Kommissionen har den 16. februar 2016 fremsat forslag til revision af forordning om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningssikkerhed. Forordningen har til formål at sikre, at alle medlemslande tager de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at naturgasforsyningen kan opretholdes til sårbare kunder (husholdninger, væsentlige sociale tjenester m.fl.) i tilfælde af en alvorlig afbrydelse af gasforsyningen eller i situationer med ekstraordinær høj gasefterspørgsel. Kommissionen vurderer ikke, at den gældende forordning sikrer tilstrækkelig modstandskraft over for en potentiel gasforsyningskrise.

De væsentligste ændringer i forslaget til en revideret forordning består i et styrket regionalt samarbejde, introduktion af en solidaritetsforpligtelse over for nabolande og krav til større gennemsigtighed i kommercielle gaskontrakter. Forslaget vurderes generelt set ikke at medføre nye væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Solidaritetsforpligtelsen kan hypotetisk set medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser for de ikke-beskyttede industrikunder, som risikerer at få afbrudt deres gasforsyning i en forsyningskrise, men risikoen for at solidaritetsforpligtelsen effektueres i Danmark vurderes i praksis at være meget lille.

Det forventes, at der på energirådsmødet den 6. juni 2016, vil blive fremlagt en fremskridtsrapport.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2016) 52 af 16. februar 2016 fremlagt forslag til en revision af forordning om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningssikkerhed og ophævelse af forordning 994/2010 (revision af gasforsyningssikkerhedsforordning). Forslaget er fremsendt til Rådet i dansk sprogversion den 16. februar 2016.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 194, stk. 2, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget til en revision af den eksisterende forordning har baggrund i Kommissionens evaluering af den gældende gasforsyningssikkerhedsforordning 994/2010.

I evalueringen konkluderer Kommissionen, at forordningen har medvirket til en generelt øget gasforsyningssikkerhed i EU, men at EU's beredskab og kapacitet til effektivt at modvirke en gasforsyningskrise vil være begrænset uden ændringer til

den gældende forordning. Kommissionens såkaldte stresstest (vurdering af konsekvenser af gasafbrydelses-scenarier) fra sommeren 2014 viste også, at EU fortsat vil være sårbar over for store afbrydelser i gasforsyningen.

Revisionsforslaget af gasforsynings sikkerhedsforordningen blev også annonceret i strategien for Energiunionen af 25. februar 2015 og er specielt knyttet til den dimension i Energiunionen, der omhandler *Energisikkerhed, solidaritet og tillid*.

3. Formål og indhold

Forordningsforslagets overordnede formål er at sikre, at alle medlemslande tager de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at naturgasforsyningen kan opretholdes til de mest sårbare kunder i tilfælde af en alvorlig afbrydelse af gasforsyningen eller i situationer med ekstraordinær høj gasefterspørgsel.

Forordningen definerer husholdninger som beskyttede kunder, som den tilgængelige gasforsyning på det europæiske marked i første række skal tildeles i tilfælde af en forsyningskrise. Derudover *kan* medlemsstaterne på nærmere definerede vilkår vælge at udvide beskyttelsen til små- og mellemstore virksomheder og væsentlige sociale tjenester samt fjernvarmeværker, hvis forsyning dermed opretholdes i tilfælde af en forsyningskrise. Det resterende gasforbrug er pr. definition ikke-beskyttet, og disse gaskunder udgøres af store industrivirksomheder og centrale elværker, som kan risikere at få afbrudt deres gasforsyning i en forsyningskrise.

Forslaget har også til formål at bidrage til et mere velfungerende indre marked for gas, som er en vigtig forudsætning for en øget forsynings sikkerhed på EU-plan. Forslaget har sammenhæng med EU's Transeuropæiske Energinets (TEN-E) Program, som giver mulighed for at opnå støtte til forbedring af gasinfrastrukturen med henblik på etablering af tovejskapacitet (såkaldt reverse flow, der sikrer, at gassen i transmissionsledningerne kan flyde i begge retninger), diversificering af gasforsyninger og forbedring af den grænseoverskridende kapacitet.

Forslaget til revideret gasforsynings sikkerhedsforordning introducerer en række nye tiltag til at forebygge og imødegå gasforsynings kriser i EU.

Det drejer sig om indførelse af et nyt *solidaritetsprincip*, der indebærer, at medlemslande skal hjælpe nabo-medlemslande med at sikre gasforsyningen til særligt sårbare kunder forstået som husholdninger, væsentlige sociale tjenester og fjernvarmeværker. Solidaritetsprincippet indebærer, at hvis et medlemsland ikke er i stand til at opretholde forsyningen til de førnævnte kunder og erklærer nødsituation, da kan det betyde, at et naboland må afbryde forsyningen til sine ikke-beskyttede kunder for at frigøre gasmængder til nabolandets husholdninger, sociale tjenester og fjernvarmeværker. Solidaritetsprincippet er en absolut sidste udvej, der kun benyttes på baggrund af forudgående aftaler mellem nabolandene om de tekniske, juridiske og finansielle vilkår, og de foranstaltninger, som medlemslandene skal indføre med henblik på at implementere solidaritets-forpligtelsen, skal fortrinsvis være markedsbaserede.

Kommissionen foreslår endvidere en *stærkelse af det regionale samarbejde*, der involverer krav om fælles udarbejdelse af risikovurderinger, samt forebyggelses- og nødplaner på regionalt niveau. Kommissionen foreslår i bilaget til forordningen sammensætningen af en række regioner inden for, hvilke dette samarbejde skal foregå. Danmark udgør sammen med Sverige en selvstændig region.

Den gældende forordning forpligter medlemsstaterne til at *udveksle oplysninger om kommercielle gaskontrakter* som grundlag for vurdering af gasforsynings sikkerhedssituationen. I Kommissionens forslag lægges der op til en begrænset udvidelse af omfanget af de kontraktmæssige oplysninger, som skal anmeldes til Kommissionen. Der er bl.a. tale om oplysninger om kontraktens varighed, gasmængder, leveringssted m.v. Samtidig indføres der et tærskel-kriterium, som betyder, at kontrakter, der involverer levering af gas på mere end 40 pct. af en medlemsstats gasforbrug, skal meddeles til Kommissionen.

Kommissionen lægger i sit forslag op til, at definitionen af beskyttede gaskunder samt standarder for forsyning og infrastrukturstandarder forbliver uændret, men at *tilsynet med medlemsstaternes overholdelse af forsyningsforpligtelserne* skal styrkes bl.a. med henblik på at undgå under- eller overbeskyttelse af kundesegmenter.

Forslaget indeholder mere detaljerede krav til at sikre nødvendig infrastruktur og tovejskapacitet, herunder gennemførelse af hydrauliske test af gasinfrastrukturen.

Endelig foreslås *nye forpligtelser over for de kontraherende parter i Energifællesskabet*, i det omfang Kommissionen har godkendt forordningens anvendelse i det enkelte kontraherende land. Forpligtelserne vil ligge inden for forordningens bestemmelser om risikovurderinger, risikoforebyggelse og kriseforanstaltninger. Energifællesskabet er et fællesskab mellem EU og en række kontraherende parter med henblik på at udvide det indre energimarked i EU til også at gælde i Sydøsteuropa og udenfor. De kontraherende parter består p.t. af Albanien, Bosnien-Herzegovina, Kosovo, Makedonien, Moldova, Montenegro, Serbien og Ukraine.

I forslaget tildeles Kommissionen også kompetence til at vedtage delegerede retsakter til ændring af fælles skabeloner for udarbejdelse af risikovurderinger og forebyggelses- og nødplaner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Europa-Parlamentets holdning foreligger endnu ikke. Europa-Parlamentets udvalg for industri, forskning og energi vil behandle forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Forordningen har hjemmel i TEUF artikel 194, som fastslår nødvendigheden af et vist niveau af koordinering, gennemsigtighed og samarbejde på forsynings sikkerhedsområdet.

Kommissionen anfører i forslaget, at den stadig større sammenkobling af EU's gasmarkeder og kravet om tovejskapacitet på alle grænseoverskridende sammenkoblingspunkter mellem medlemslande kræver mere koordinerede foranstaltninger på forsyningssikkerhedsområdet. Uden koordination er der risiko for, at nationale forsyningssikkerhedsforanstaltninger har en negativ effekt på forsyningssikkerheden i andre medlemslande eller EU som helhed. Risikoen for alvorlige gasafbrydelser holder sig ikke inden for de nationale grænser, men vil typisk ramme flere lande.

Det er Kommissionens vurdering, at der er et uudnyttet potentiale for mere effektive og mindre omkostningstunge foranstaltninger på regionalt plan. Stresstesten fra 2014 demonstrerede ifølge Kommissionen, at mere koordinerede tilgange til en krisesituation og solidaritet mellem medlemslandene kan forbedre forsyningssikkerheden både i forhold til at forebygge og imødegå forsyningskriser. Kommissionen vurderer, at der kan blive behov for handling på EU-niveau i situationer, hvor forsyningssikkerheden i EU ikke kan tilvejebringes i tilstrækkeligt omfang af medlemslandene, og hvor den kan sikres bedre på EU-niveau.

Regeringen deler Kommissionens vurdering af, at man samlet set kan øge forsyningssikkerheden i EU med øget samarbejde, gennemsigtighed og styrket koordinering på EU-niveau og vurderer på den baggrund, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Varetagelse af naturgasforsyningssikkerheden er reguleret i lov om naturgasforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1331 af 25. november 2013. Danmark har gennemført forordning nr. 994/2010 om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningssikkerheden med bekendtgørelse nr. 1331 af 25. november 2013 om varetagelse af naturgasforsyningssikkerheden.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forordningen har umiddelbart retsvirkning, hvorfor der ikke vil være behov for ændring af lov om naturgasforsyning eller bekendtgørelse om varetagelse af naturgasforsyningssikkerheden.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget erstatter en eksisterende forordning med samme anvendelsesområde. Kommissionen oplyser, at forslaget ikke har konsekvenser for EU's budget.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslagets krav til udarbejdelse af fælles, regionale risikovurderinger og forebyggelses- og nødplaner og flere konsultationer og rapportering til Kommissionen vurderes at føre til øgede administrative byrder for Energistyrelsen, der er kompetent myndighed, og Energinet.dk. Den reducerede frekvens for udarbejdelse af risikovurderinger og planer fra hvert andet år til hvert fjerde år forventes til gengæld at kunne begrænse de øgede administrative byrder, der vil være forbundet med det

regionale samarbejde om risikovurdering og planer. Udgifterne vil blive afholdt inden for ministeriets egne rammer.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes generelt set ikke at medføre nye væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Konsekvenser for erhvervslivet

Revision af forordningen vurderes generelt set ikke at medføre nye væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Den nye solidaritetsforpligtelse, som skal sikre gasforsyninger til husholdninger, væsentlige sociale tjenester og fjernvarmeværker i nødlidende lande på bekostning af nabolandets gasforsyninger til ikke-beskyttede kunder (særligt industrikunder), kan hypotetisk set medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser for de ikke-beskyttede gaskunder, der risikerer at få afbrudt gasforsyningen.

Risikoen for effektivering af solidaritetsforpligtelsen i Danmark vurderes imidlertid at være meget lille og vil kun blive gennemført som en sidste udvej i den helt ekstraordinære situation, hvor Tyskland, som Danmark er direkte forbundet til, ikke kan levere gas til sine husholdninger, væsentlige sociale tjenester og fjernvarmeværker.

En regional dansk/svensk stresstest foretaget i 2014 demonstrerede bl.a. et scenarie, hvor alle gasleverancer fra Rusland til Europa blev afbrudt fra 1. september 2014 til 28. februar 2015. I denne situation ville der først opstå en kritisk forsyningssituation i slutningen af perioden, som kunne nødvendiggøre afbrydelse af de ikke-beskyttede kunder. En afbrydelse af gasforsyningen alene fra Rusland til Ukraine vurderes således ikke at ville føre til en nødforsyningssituation i Nordvesteuropa, hvis de øvrige forbindelser til Rusland opretholdes. Historisk set er det aldrig sket, at al eksport af gas fra Rusland til Europa er blevet indstillet.

I forslaget lægges der op til, at naturgasselskaber skal give flere oplysninger til de kompetente myndigheder om kommercielle kontrakter med en løbetid på over et år. I særligt berettigede situationer får de kompetente myndigheder og Kommissionen også mulighed for at anmode naturgasselskaber om at stille oplysninger af relevans for forsyningssikkerheden til rådighed. Disse ændringer til forordningen skønnes ikke at få væsentlige konsekvenser for de danske naturgasselskaber.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Kommissionens forslag har været i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Der er indkommet nedenstående høringssvar.

Dansk Industri (DI) er fortsat generelt set positiv over for forordningen, som sikrer harmonisering af gasforsyningssikkerheden i EU. DI er dog bekymret for konse-

kvenserne af det nye solidaritetsprincip, der indebærer, at beskyttede kunder i de omkringliggende lande, som Danmark er direkte forbundet med via transmissionsforbindelser, kommer til at stå over ikke-beskyttede kunder (typisk industrikunder) i Danmark i tilfælde af en nødsituation i et af de omkringliggende lande.

DI finder derfor, at det er vigtigt, at ovennævnte solidaritetsprincip følges op af tiltag, der kan reducere risikoen for nødsituationer i de øvrige EU-lande, således at vilkårene for danske ikke-beskyttede kunder, dvs. danske industrivirksomheder, ikke forringes.

Landbrug & Fødevarer støtter bedre europæisk koordinering i forhold til naturgasforsyningssikkerhed. Den eksisterende forordning har imidlertid haft den negative effekt, at den i praksis har medført et ringere beskyttelses-/forsyningssikkerhedsniveau i Danmark. Dette har været et betydeligt problem for eksempelvis fødevarer- virksomheder, der er helt afhængige af en stabil naturgasforsyning.

Landbrug & Fødevarer har arbejdet for, at ideen om nabosolidaritet og ikke-beskyttede kunder følges af en markedstankegang, hvor de forbrugere, for hvem afbrud vil have meget store konsekvenser i forhold til veterinær sikkerhed, dyrevelfærd mv., kan købe sig til højere forsyningssikkerhed på bekostning af andre, der måske kan drage økonomisk fordel af at være tilgængelig for afbrud.

Øget markedsfleksibilitet vil være en økonomisk effektiv måde at løse problemet på. Det er ikke tydeligt for Landbrug & Fødevarer, om forslagets understregning af *market measures* dækker dette. I alternativt fald håber Landbrug & Fødevarer, at den danske regering vil arbejde for markedsdrevet forsyningssikkerhed i de kommende forhandlinger.

Landbrug & Fødevarer opfordrer regeringen til at arbejde kraftigt for, at den reviderede forordning ikke svækker forsyningssikkerheden for danske virksomheder.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

På arbejdsgruppeniveau er forslaget blevet mødt med betydelige reservationer fra en række medlemslande, der ikke er overbeviste om merværdien af obligatorisk regionalt samarbejde. Overfor står en anden gruppe lande, som er meget positive overfor forslaget og presser på for yderligere solidaritet, mere forpligtende regionalt samarbejde og øget harmonisering.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter forslagets formål, idet man lægger vægt på, at forordningen indrettes, så den bidrager til et mere velfungerende indre marked for gas, der i væsentlig grad reducerer sandsynligheden for en forsyningskrise og er en vigtig forudsætning for en øget forsyningssikkerhed på EU-plan.

Regeringen er generelt tilhænger af styrket regionalt energisamarbejde, som der også lægges op til i forslaget. Analyser og stresstest viser, at øget samarbejde og koordination mellem medlemslandene på gasforsyningsområdet kan medvirke til at

hindre, at medlemslande i en krisesituation bringer det indre gasmarked i fare. Dermed forbedres mulighederne for at håndtere alvorlige kriser på europæisk plan. Regeringen lægger dog samtidig vægt på, at det regionale samarbejde på europæisk plan tilrettelægges på en måde, der er praktisk mulig at implementere, og som ikke modvirker den nødvendige fleksibilitet for effektivt samarbejde og solidaritet i en krisesituation i Europa.

Regeringen støtter, at der indføres en mekanisme som sikrer solidaritet mellem medlemsstaterne, men solidaritet skal gå hånd i hånd med ansvarlighed. Regeringen lægger derfor vægt på, at der etableres et klart regelsæt for solidaritetsforpligtelsen, herunder for det aftaleregime om bl.a. finansiel kompensation til naturgasvirksomheder, som indgår i Kommissionens forslag. Det er vigtigt, fordi det er et europæisk marked for gas, som man griber ind i med en sådan solidaritetsmekanisme. Solidaritetsmekanismen bør desuden alene kunne anvendes som en sidste udvej, når alle andre nødforsyningsværktøjer er taget i anvendelse, og kun benyttes på baggrund af forudgående aftale mellem nabolandene om vilkårene.

Regeringen kan støtte, at man bibeholder den nuværende definition af beskyttede gaskunder og i den forbindelse bibeholder de muligheder, der er for udvidelse af beskyttelsen af gaskunder. Disse muligheder for at udvide beskyttelsen sikrer, at der på det danske gasmarked er en høj beskyttelsesgrad.

Regeringen arbejder for, at ikke kun kompetente myndigheder, men også transmissionssystemoperatør (i Danmark Energinet.dk) kan erklære kriseniveau med efterfølgende orientering af Kommissionen, nabolande m.v. via den kompetente myndighed. Dette er begrundet i operationelle forhold, hvor der ved tekniske nedbrud skal handles øjeblikkeligt.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

2. Fremtidigt elmarkedsdesign

KOM(2015) 340

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i marginen.

1. Resumé

Det nederlandske formandskab forventes at sætte elmarkedsdesign på dagsordenen for energirådsmødet den 6. juni 2016 til præsentation af formandskabskonklusioner og evt. politisk drøftelse. Dette sker som opfølgning på Kommissionens meddelelse om fremtidigt elmarkedsdesign fra 15. juli 2015. Formandskabskonklusionerne har til formål at give vejledning til Kommissionens arbejde med et kommende lovgivningsudspil vedrørende markedsdesign, forsyningssikkerhed og risikohåndtering. Kommissionen kommende forslag forventes offentliggjort ultimo 2016.

Formandskabskonklusionerne forventes i vidt omfang at følge indholdet af Kommissionens meddelelse om et fremtidigt el-markedsdesign. Kommissionens meddelelse om en ny udformning af energimarkedet (markedsdesignmeddelelsen) blev fremsat som opfølgning på Kommissionens strategi for Energiunionen fra februar 2015. Meddelelsen om markedsdesign vedrører Energiunionens anden dimension om et fuldt integreret indre energimarked. Med meddelelsen lancerede Kommissionen en offentlig høring om et fremtidigt energimarkedsdesign.

Der sættes i markedsdesignmeddelelsen fokus på tre prioriteter: 1) Indfrielse af et velfungerende indre marked for elektricitet, 2) styrkelse af regionalt samarbejde i et integreret elsystem samt 3) en europæisk dimension for forsyningssikkerheden.

Meddelelsen er ikke retligt bindende og vil ikke have konsekvenser for dansk ret. Det samme gælder for formandskabskonklusionerne.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 15. juli 2015 en meddelelse om en ny udformning af energimarkedet (markedsdesignmeddelelsen), KOM(2015) 340. Meddelelsen om markedsdesign følger op på Energiunionsstrategien. Fokus er på at sikre et velfungerende fuldt ud integreret indre energimarked bl.a. gennem et nyt markedsdesign for el, som sikrer investeringer i sektoren, yderligere udvikling og integration af vedvarende energi, samt gennem et øget fokus på sikring af forsyningssikkerheden. Øget regionalt samarbejde skal medvirke til at sikre indfrielse af disse målsætninger. Arbejdet med et nyt markedsdesign er et af de højst prioriterede indsatsområder i Energiunionsstrategien.

Med meddelelsen om markedsdesign lancerede Kommissionen en offentlig høring om et fremtidigt energimarkedsdesign og beredskab for elforsyningssikkerhed. Der er sendt danske høringssvar til Kommissionen herom. De danske høringssvar er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. oktober 2015.

Kommissionens meddelelse forventes at blive fulgt op af et lovgivningsinitiativ ultimo 2016 om en ny udformning for energimarkedet samt en revision af elforsyningssikkerhedsdirektivet.

Kommissionen har desuden iværksat en analyse af medlemsstaternes brug af kapacitetsmekanismer, hvor Kommissionen har sendt et foreløbigt rapportudkast i høring med svarfrist den 6. juli 2016. Kommissionen forventes at præsentere en endelig rapport ultimo 2016.

3. Formål og indhold

Det nederlandske formandskab forventes at sætte elmarkedsdesign på dagsordenen for energirådsmødet den 6. juni 2016 til præsentation af formandskabskonklusioner og evt. politisk drøftelse. Formandsskabskonklusionerne følger i vidt omfang Kommissionens meddelelse og er møntet på at give vejledning til Kommissionens arbejde med et kommende lovgivningsudspil på markedsdesign, forsyningssikkerhed og risikohåndtering. Formandsskabskonklusionerne omhandler ikke nye emner i forhold til Kommissionens meddelelse om markedsdesign samt Kommissionens høring om "Beredskab for elforsyningssikkerhed", hvorfor der i nedenstående tages udgangspunkt i Kommissionens meddelelse.

Markedsdesign

Kommissionens meddelelse om markedsdesign fokuserer konkret på tre indsatsområder:

- Indfrielse af et velfungerende indre marked for elektricitet
- Styrkelse af regionalt samarbejde i et integreret elsystem
- En europæisk dimension for elforsyningssikkerheden

Ad 1) Indfrielse af et velfungerende indre marked for elektricitet

Kommissionen fremhæver, at et velfungerende fælles europæisk elmarked er det bedste middel til at sikre forbrugerne omkostningseffektiv forsyning af elektricitet. Kommissionen nævner behovet for at fremme nye teknologier, fx smart grid, smarte elmålere og muligheden for egenproduktion, der er med til at give borgerne ejerskab til energiomstillingen. Yderligere nævnes vigtigheden af, at priserne afspejler forholdet mellem udbud og efterspørgsel. Kommissionen lægger op til ændringer af det nuværende elmarkedsdesign til i højere grad at omfatte grænseoverskridende markeder, hvor markedsregler tager hensyn til fx begrænsninger og behov i elnettet og ikke til landegrænser, og hvor markedsregler sikrer lige adgang for alle markedets aktører. Kommissionen ønsker, at vedvarende energi i højere grad integreres i elmarkedet, samt at støtte til vedvarende energi i højere grad koordineres regionalt. Kommissionen understreger behovet for et tilstrækkelig udbygget europæisk elnet og vigtigheden af at sikre finansiering til og færdiggørelse af manglende infrastrukturudbygninger/projekter.

Ad 2) Styrkelse af regionalt samarbejde i et integreret elsystem

Kommissionen lægger vægt på, at behovet for en sikker og omkostningseffektiv udvikling og drift af elsystemet fordrer øget koordinering mellem markedsaktører og medlemsstaterne.

Infrastrukturudbygning er afgørende for den fysiske integration af de nationale elmarkeder og for muligheden for diversificering af landenes energikilder. Kommissionen understreger derfor vigtigheden af samarbejde om infrastrukturudbygning gennem de såkaldte projekter af fælles interesse (PCI-projekter) introduceret i infrastrukturforordningen. Kommissionen lægger op til en øget og styrket rolle for såvel regulatorer og systemansvarlige gennem øget regionalt samarbejde.

Ad 3) Elforsyningsikkerhed

Kommissionen fremhæver behovet for at fastlægge acceptable standarder for strømafbrydelser samt at udarbejde en standardiseret europæisk metode til vurdering af effekttilstrækkeligheden i medlemsstaterne, som bl.a. tager højde for produktion på tværs af grænserne og variabel produktion fra vedvarende energi.

Standardiserede metoder for vurdering af effekttilstrækkelighed skal udgøre grundlaget for at identificere, om medlemsstaterne har behov for kapacitetsmekanismer. Kommissionen lægger endvidere op til at udvikle referencemodeller for kapacitetsmekanismer.

Kommissionen iværksatte den 29. april 2015 en analyse af medlemsstaternes kapacitetsmekanismer, hvor et foreløbigt rapportudkast er sendt i offentlig høring den 13. april 2016 med svarfrist den 6. juli 2016. Kommissionen forventes at præsentere en endelig rapport ultimo 2016.

Kommissionen har i forbindelse med forberedelserne til et kommende elforsyningsdirektiv undersøgt, hvilke beredskabsforanstaltninger som medlemsstaterne har iværksat for at sikre elforsyningen i krisesituationer. Danmark har bidraget til disse undersøgelser samt afgivet høringssvar herom i oktober 2015.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Spørgsmålet om gældende dansk ret er ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Hverken Kommissionens meddelelse eller formandsskabskonklusionerne har i sig selv konsekvenser for dansk lovgivning. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Hverken Kommissionens meddelelse eller formandsskabskonklusionerne har i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Hverken Kommissionens meddelelse eller formandsskabskonklusionerne skønnes at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Kommissionens meddelelse om en ny udformning af energimarkedet har været i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik, ligesom meddelelsen har været behandlet i specialudvalget den 4. november 2015 forud for energirådsmødet den 26. november 2015. Nedenstående høringssvar blev modtaget. CO-industrien har ikke haft bemærkninger.

Markedsdesignmeddelelsen

Dansk Byggeri noterer sig med glæde intentionerne om i øget omfang at involvere energiforbrugerne i deres forbrug og dermed i mulighederne for at bidrage til et reduceret energiforbrug. De er enige i, at denne tilgang til energibesparelser har betydeligt større potentiale end ensidigt fokus på centrale løsninger, som tager initiativet og dermed engagementet fra forbrugerne.

Dansk Energi (DE) hilser Kommissionens initiativ om et nyt elmarkedsdesign velkomment. DE påpeger, at de har et overordnet princip om, at et frit marked skal være omdrejningspunkt for elsystemets udvikling. DE bemærker særligt, at Kommissionen viser positive takter i forhold til ambitionen om at etablere markeder på tværs af grænserne. Det er vigtigt, at både balancering og priszoner afspejler transmissionskapacitet snarere end nationale grænser. Herudover bemærker DE, at Kommissionens forslag om regionale operationscentre for transmissionssystemet viser interessante perspektiver i forhold til at sikre, at selskabsøkonomisk styring af TSO'er ikke får forrang over samfundsøkonomiske gevinster. DE støtter også op omkring Kommissionens forslag om at give ACER en mere central rolle. Tilsvarende støtter DE principielt forslaget om et stærkere regionalt samarbejde i ENTSO-E. DE hilser velkomment, at Kommissionen anerkender behovet for eventuelle kapacitetsmekanismer og er enige i Kommissionens betragtninger om, hvordan sådanne modeller overordnet bør være. DE støtter desuden, at der udvikles en fælleseuropæisk referencemodel for kapacitetsmekanismer. Endelig deler DE Kommissionens anerkendelse af, at distributionsselskaberne får en mere central rolle i elsystemet.

Sekretariatet for Energitilsynet (SET) fremhæver, at regionalt samarbejde i Europa har sine økonomiske fordele og bidrager til udviklingen af internationale elforbindelser. I denne sammenhæng fremhæver SET, at samarbejdet mellem de nordiske regulatorer gennem NordREG er et godt eksempel på regionalt samarbejde, hvor relevante aktører på detail- og transmissionsniveau er med til at udvikle

energimarkedet. Erfaringer fra dette samarbejde vil med fordel kunne benyttes til at fremme regionalt samarbejde i EU.

Vedvarende Energi (VE) og Danmarks Naturfredningsforening (DN) mener ikke, at EU på nuværende tidspunkt bør indføre lovgivning for at harmonisere balancemarkeder eller gennemtvinge kortsigtede intraday markeder. EU skal kun give overordnede anbefalinger på dette område. VE og DN påpeger, at priserne bør følge forhold i udbud og efterspørgsel, men også miljøeffekten af den aktuelle energiproduktion samt transmissionskapacitet. Med hensyn til støtteordninger for vedvarende energi mener VE og DN ikke, at der behov for mere koordinering fra EU's side, men i stedet skal frivillig koordinering og udveksling af erfaringer mellem landene fremmes. Ligeledes bør man heller ikke udarbejde fælles regionale vurderinger af elforsynings sikkerheden. Disse bør i stedet som udgangspunkt være nationale. EU-regler for kapacitetsmekanismer kan være gavnlige, særligt hvis de sikrer en høj forsynings sikkerhed og et højt miljøniveau. Endelig påpeges, at EU bør sikre, at distributionsselskaberne har omkostningsægte priser (hvile-i-selv krav), samt er underlagt benchmarking og krav om minimale afbrydelser. Desuden skal de stille måledata i realtid til rådighed for forbrugere og producenter og for tredjepart, som forbrugeren ønsker.

DI støtter arbejdet med hurtigst muligt at sikre velintegrerede energimarkeder i EU, herunder elmarkedet. DI er enig med Kommissionen i, at design af elmarkeder og tilvejebringelse af forsynings sikkerhed skal ske i en regional kontekst for at sikre en omkostningseffektiv grøn omstilling og konkurrencedygtige vilkår for elforbrugere og særligt danske virksomheder. DI fremhæver, at et meget væsentligt element i at sikre et velfungerende indre energimarked er, at der er tilstrækkelig infrastruktur til rådighed, og at den fysiske kapacitet rent faktisk er stillet til rådighed af ejerne af infrastruktur.

Det Økologiske Råd (DØR) fremhæver, at el skal produceres omkostningseffektivt og på vedvarende energi og understreger, at energibesparelser fortsat bør prioriteres som det billigste virkemiddel. DØR er enige i hensigten med yderligere netudbygning af elnettet, men lægger vægt på, at et fremtidigt elmarked har tæt sammenhæng mellem produktion og forbrug lokalt og regionalt fx gennem at fremme fleksibelt forbrug og egentlig energilagring i langt højere grad, end det sker i dag. I denne sammenhæng efterspørger DØR, at der tages højde for, at situationen på elmarkedet bevæger sig fra årsgennemsnit og sæsonafhængighed over til behov for betragtninger om marginalt forbrug og produktion samt begrænsninger af det maksimale effektbehov over året. Udbygning af transmissionsledninger skal ske, hvor der skabes størst synergi mellem elområder og internt i landene, hvor behovet for at fjerne flaskehalse er stort. DØR støtter, at der fortsat skal være mulighed for nationale VE-støtteordninger, hvor det er nødvendigt. DØR er skeptisk over alt for stor fokus på oprettelsen af kapacitetsmarkeder og mener, at Kommissionen og Danmark bør arbejde for at sikre gennemsigtige markeder for reservekraft og andre balancerende egenskaber.

Forbrugerrådet Tænk finder Kommissionens meddelelser om fremtidigt elmarkedsdesign og detailmarked yderst vigtige for opnåelsen af velfungerende markeder på energiområdet og kan støtte den i notatet beskrevne danske holdning. Forbrugerrådet Tænk bemærker, at det fokus, der er lagt på forbrugerinvolvering og beskyttelse i bl.a. de 10 væsentlige punkter for at sætte forbrugerne i centrum for et dynamisk og velfungerende energisystem, bør understøttes fra dansk side. Forbrugerrådet Tænk peger desuden på, at med fjernelsen af et så vigtigt element i forbrugerbeskyttelsen som regulerede priser, er der opstået et behov for en tættere overvågning af prisudviklingen for husholdningerne. Dette gælder både den generelle prisudvikling og udviklingen af priserne for enkelte grupper af forbrugere, således at især passive og/eller svage forbrugere ikke lades i stikken.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Meddelelsen og formandskabskonklusionerne lægger ikke op til konkrete initiativer og præsenterer problemstillinger på en balanceret måde.

Det er forventningen, at der fortsat vil være bred opbakning blandt medlemsstaterne til høringsmeddelelsen om markedsdesign. Der forventes ligeledes bred opbakning til formandskabets konklusioner om markedsdesign.

Det forventes, at landene vil støtte bredt op om etablering af et velfungerende indre marked for energi og lægge stor vægt på, at allerede vedtagende initiativer gennemføres. Der er dog forskelle i medlemsstaternes vægtning af udmøntningen af de tiltag, der sættes fokus på i markedsdesignmeddelelsen. Eksempelvis er en gruppe af medlemslandene fortalere for, at prissignaler alene skal drive investeringer i energimarkedet, mens andre medlemslande støtter yderligere tiltag til at sikre investeringer i markedet, herunder kapacitetsmekanismer. Tildeling af øgede kompetencer til regionale og europæiske myndigheder og/eller samarbejdsfora er et andet område, hvor der forventes forskelle i medlemsstaternes positioner.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter et velfungerende liberaliseret indre marked for energi med det sigte at reducere energiomkostningerne for virksomhederne og forbrugerne samt at sikre en omkostningseffektiv integration af vedvarende energi og øget energiforsyningsikkerhed.

Regeringen anser udvikling og implementering af fælles netregler¹ som afgørende for at øge den grænseoverskridende handel, fremme konkurrencen i energisektoren på EU-plan og færdiggøre de regionale markedskoblingsprocesser for relevante elmarkeder. Regeringen bakker op om fælleseuropæiske løsninger, som fremmer udbygning med vedvarende energi.

Regeringen støtter en fælles metode til at opgøre effekttilstrækkelighed. Indførelse af nationale kapacitetsmekanismer rejser mange vanskelige spørgsmål, og derfor

---

¹ Netregler er fælleseuropæiske operationelle regler for drift, planlægning og brug af de europæiske el- og gassystemer.

finder regeringen, at der bør findes løsninger, som er mere kompatible med det indre marked.

Regeringen støtter princippet om regionalt samarbejde og koordinering. Her har de nordiske lande vist, hvordan regionalt samarbejde har været medvirkende til at levere pålidelige, konkurrencedygtige priser og en elforsyning med høj andel af vedvarende energi kombineret med en høj grad af el-forsyningssikkerhed. Det vel-fungerende nordiske elmarked har på mange områder gjort Norden til foregangsregion for udviklingen i det europæiske elmarked. Det samme gør sig gældende på infrastrukturområdet, hvor man i Norden har gode erfaringer med regionalt samarbejde om infrastrukturudbygning, herunder fjernelse af flaskehalse.

Regeringen støtter Kommissionens ønske om at etablere fælles begrebsforståelse for risikostyring i elforsyningen. Regeringen lægger vægt på, at samarbejdet vedrørende risikohåndtering kan styrkes gennem regionalt samarbejde, uden at der fra centralt hold skal stilles formelle krav til beredskabsplaner og risikoanalyser, der risikere at påvirke den nuværende lokale forankring hos virksomhederne.

Danmark er langt fremme på mange af de områder, som Kommissionens meddelelse sætter fokus på. Regeringen støtter på den baggrund Kommissionens meddelelse om markedsdesign.

Formandsskabets konklusioner følger op på Kommissionens meddelelse om markedsdesign på områder, der ligger i tråd med danske prioriteter for markedsdesign, elforsyningssikkerhed og risikohåndtering. Regeringen kan på den baggrund støtte formandsskabets konklusioner om markedsdesign.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg den 20. november 2015 til orientering.

Grund- og nærhedsnotat om "En ny udformning af energimarkedet" (markedsdesignmeddelelsen) er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 9. september 2015. Det danske høringsvar på Kommissionens høringsmeddelelse om "En ny udformning af energimarkedet" og høring om "Beredskab om el-forsynings-sikkerhed" er desuden oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. oktober 2015.